

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului asupra proiectului de lege
pentru modificarea Codului funciar nr. 828/1991**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra proiectului de lege
pentru modificarea Codului funciar nr. 828/1991.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Viorel Gherciu

Ministrul mediului

Iuliana Cantaragiu

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.   /2022

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea Codului funciar nr. 828/1991

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Codului funciar nr. 828/1991, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 172 din 10 mai 2022) de către domnul Vladimir Bolea, deputat în Parlament, și comunică următoarele.

Scopul proiectului este de a permite amplasarea pe terenurile cu destinație agricolă, indiferent de nota de bonitate a culturilor de plante energetice lemnoase (plop, salcie, salcâm), reglementarea procedurii de schimbare a modului de folosință pentru terenurile agricole ocupate cu sisteme fotovoltaice solare și schimbarea destinației terenurilor agricole de calitate superioară în scopul extragerii substanțelor minerale utile în hotarele perimetrelor miniere.

La propunerea autorului de modificare a art. 36 alin. (2) lit. c) din Codul funciar nr. 828/1991, pentru a permite amplasarea pe terenurile cu destinație agricolă a culturilor de plante energetice lemnoase (plop, salcie, salcâm etc.), indiferent de nota de bonitate, menționăm că unele specii de culturi energetice lemnoase nu sunt indicate pentru solurile de calitate superioară, din considerentul că nu asigură durabilitatea resurselor de sol. De asemenea, plantarea acestora implică desfundarea solului și intensifică lucrarea solului care ca rezultat va afecta indicii fizici ai solului. Este necesar de consultat specialiștii în domeniu pentru identificarea unor specii de culturi energetice lemnoase, care nu vor afecta negativ calitatea resurselor de sol ale terenurilor agricole, dar din contra vor îmbunătăți calitatea acestuia.

Privitor la modificarea art. 71 din Codul funciar nr. 828/1991, pentru a permite schimbarea destinației terenului „de către deținătorul de teren cu acordul proprietarului autentificat notarial” menționăm că norma dată este inutilă, deoarece schimbarea destinației terenului reprezintă o procedură administrativă, iar potrivit art. 75 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, petiția, în speță cererea de schimbare a destinației, poate fi semnată de petiționar sau de reprezentantul acestuia. Prevederile cu privire la reprezentarea în procedura administrativă sunt dezvoltate în art. 45-47 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

Referitor la propunerile de modificare a art. 83, pentru a permite „schimbarea destinației terenurilor agricole de calitate superioară în scopul extragerii substanțelor minerale utile în hotarele perimetrelor miniere” comunicăm că conform prevederilor art. 83 din Codul funciar nr. 828/1991, din categoria terenurilor agricole de calitate superioară fac parte terenurile situate pe cumpăna apelor și pe versantele cu panta de până la 3 grade, precum și terenurile cu gradul de evaluare a fertilității naturale de peste 60, terenurile irigate, loturile experimentale, terenurile instituțiilor de cercetări științifice și de învățământ.

Retragerea terenurilor agricole de calitate superioară, utilizarea lor în alte scopuri decât cele agricole, desfășurarea pe aceste terenuri a operațiilor tehnologice și de altă natură ce conduc la degradarea solului este permisă doar în cazuri excepționale prin hotărârea Guvernului sau prin decizia consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau al doilea, prin hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei, în a căror proprietate se află terenul respectiv, pentru satisfacerea necesităților statului sau ale comunității, și nu a unor agenți economici privați.

În acest sens, comunicăm că în urma schimbărilor climatice presiunile asupra resurselor de sol sunt din ce în ce mai mari, acestea fiind supuse secetei pedologice, eroziunii, reducerii biodiversității, salinizării sau deșertificării. Organizația Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație (FAO) recomandă o serie de măsuri pentru ameliorarea și conservarea terenurilor agricole, precum și utilizarea durabilă și eficientă a resurselor de sol, în special a celor de calitate superioară. Astfel, protecția solurilor terenurilor cu destinație agricolă este o prioritate pentru dezvoltarea durabilă a agriculturii.

Conform informației Ministerului Mediului, acesta deține informații veridice în contextul unui singur zăcămint ca fiind în perimetrul minier, unde nota de bonitate a solului terenurilor cu destinație agricolă este de calitate superioară.

Totodată, conform anexei nr. 1 la Anuarul Inspectoratului pentru Protecția Mediului-2020 „Protecția mediului în Republica Moldova” (http://ipm.gov.md/sites/default/files/2021-09/IPM_ANUAR_2020.pd, pag.110) se constată că suprafața perimetrelor miniere constituie circa 9 964 ha, din care suprafața exploatată este de 2 640 ha. De asemenea, suprafața terenurilor excluse din circuitul agricol pentru extragerea substanțelor minerale utile constituie 847 ha, din care recultivate – 284 ha, inclusiv reîntoarse în circuitul agricol – 201 ha.

De asemenea, autorii Anuarului sus-nominalizat menționează că exploatările neautorizate sunt o problemă stringentă. În urma evaluării situației pe teren privind starea carierelor abandonate și exploatarea neautorizată a substanțelor minerale utile s-au depistat 385 de sectoare exploatate ilicit, a căror activitate a produs degradarea terenurilor cu 0 suprafață de circa 736 ha.

În procesul efectuării acțiunilor de control de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului, au fost stabilite încălcări cum ar fi: nerespectarea cerințelor actelor normative care reglementează condițiile de folosire și protecție a subsolului, crearea situațiilor periculoase pentru viața și sănătatea populației, mediului înconjurător, nerespectarea procedurii de schimbare a categoriei de destinație a terenurilor, admiterea acțiunilor negative asupra terenurilor agricole, asupra pădurilor și a altor terenuri din afara hotarelor terenurilor atribuite în proprietate etc., ceea ce a prejudiciat resursele de sol.

Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 stabilește unele contravenții pentru încălcarea modului de protecție și de folosire a

solului/subsolului, doar că acestea sunt mici, ceea ce nu demotivează încălcarea normelor stabilite.

Menționăm că legislația în vigoare nu împiedică continuarea activității întreprinderilor miniere, aceasta doar interzice retragerea din circuit a terenurilor cu destinație agricolă de calitate superioară. După efectuarea unei evaluări a situației reale pe teren, pentru constatarea suprafeței exacte a terenurilor de calitate superioară care coincid cu perimetrele miniere anterior atribuite poate fi justificată adoptarea unei decizii privind derogarea de la Codul funciar nr. 828/1991, în vederea permiterii excluderii din circuit a terenurilor de calitate superioară.

Pentru a asigura protecția terenurilor cu destinație agricolă de calitate superioară și a aprecia adoptarea deciziei de a permite retragerea terenurilor agricole de calitate superioară din circuitul agricol, pentru extragerea substanțelor minerale utile și a nu admite stoparea activității întreprinderilor miniere este necesar ca fiecare caz să fie examinat individual de către autoritatea publică centrală din domeniul mediului, cu prezentarea unei argumentări fundamentate în baza evaluării costurilor și beneficiilor atât pentru societate și mediu, cât și pentru mediul de afaceri, și, după caz, să fie examinată de către Guvern posibilitatea schimbării destinației terenurilor agricole de calitate superioară pentru substanțele minerale utile de importanță națională, cu excepția terenurilor irigate, loturilor experimentale, terenurilor instituțiilor de cercetări științifice și de învățământ.

În ipoteza inserării normei ce ar permite schimbarea destinației terenurilor agricole de calitate superioară în scopul extragerii substanțelor minerale utile, apreciem că aceasta inevitabil va constitui premisa unor prejudicii domeniului agricol și mediului.

Totodată, nota informativă anexată la proiect nu conține o analiză complexă și nu prezintă date despre numărul întreprinderilor miniere care necesită schimbarea destinației terenurilor agricole de calitate superioară, rezervele de zăcămint cercetate și exploatate, suprafața sectoarelor atribuite în folosință, suprafața terenurilor agricole recultivate, volumul anual de substanțe minerale utile care se extrag și sunt necesare pe piața internă, substanțele minerale utile de importanță națională necesare etc.

Pentru adoptarea unei astfel de decizii considerăm că este necesar ca problemele din domeniul minier să fie examinate în complex, în comun cu autoritățile publice centrale, locale, ONG-urile din domeniul mediului și agriculturii și alte părți interesate.